

**DOSSIER
JEUGDZORG**

Kan het ook anders?

JAARVERSLAG 2019

Platform Jeugdzorg Hart van Brabant

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord _____	3
Passend Onderwijs / Jeugdzorg _____	4
Koersdocument Jeugdzorg _____	6
Tekorten Jeugdzorg. _____	8
Het jaar 2019. _____	10
Slotwoord-----	12

VOORWOORD

Elk kind heeft het recht om gezond, veilig en prettig op te groeien. En dus zijn of haar mogelijkheden te onderzoeken, te dromen, talenten te ontwikkelen en het beste in zichzelf naar boven halen. De ambitie is dat we denken vanuit de leefwereld van kinderen, jongeren en hun ouders. Hoe doen we dat!

Door echt te luisteren, samen oplossingsrichtingen te verkennen en samen een plan te maken. Niet het gesprek aangaan met de oplossing al op zak, maar de oplossing tezamen verkennen en bedenken. Praten mét kinderen en jongeren en niet over hen. Gelijkwaardigheid. Kinderen en jongeren en hun ouders serieus nemen. En daarbij regels, wetten, protocollen voor jou laten werken in plaats van dat ze jouw werk bepalen. En altijd gemakkelijke, heldere taal gebruiken. Laten we de talenten en actuele ontwikkeling van het kind op de voorkant van dossiers zetten in plaats van zijn geschiedenis en problemen. Laat kinderen / jongeren en hun ouders hun eigen hulpverlener kiezen en laat kinderen / jongeren (en hun ouders) eigenaar zijn van hun eigen dossier.

Een bewogen jaar 2019, waarin duidelijk de gevolgen naar voren zijn gekomen van de transitie 2015 die bedacht is om de jeugdhulp een plaats te geven binnen de gemeenten. Financiën zijn helaas te leidend in de nieuwe jeugdhulp, met als gevolg o.a. wachtlijsten en bijbehorende drama's; professionals die onvoldoende zijn toegerust, om hun taken naar behoren uit te kunnen voeren.

De inzet van ervaringsdeskundigen en inbreng daarvan in het voorliggend veld is nog onvoldoende dan wel niet ingebed. Cliëntparticipatie is helaas nog steeds geen onderdeel van beleid en beleidsstukken.

Wij, als **Platform**, zullen ons dan ook blijven inzetten om de jongeren en ouders centraal te krijgen en de inzet van ervaringsdeskundigen te koppelen aan de professionals om zo de juiste zorg op de juiste plaats te krijgen. Met andere woorden maatwerk leveren wat kwalitatief is en de doelen tegelijkertijd behaald.

Wij wensen u een goed en strijdbaar 2020 toe en veel leesplezier.

Namens het Platform Belangenbehartiging Cliënten Jeugdzorg Hart van Brabant.

Sjef Zeebregts
Voorzitter

PASSEND ONDERWIJS / JEUGDZORG

Het betrekken van ouders en kinderen is **essentieel** om resultaat te behalen. Om tot een effectieve aanpak te komen en/of een passende plek te vinden voor het kind, is de betrokkenheid van ouders en kind essentieel. Het gaat immers om de kinderen en hun ouders. Als zij niet achter de aanpak staan of ontevreden zijn over de plek, dan is het geen duurzame oplossing. De effectiviteit van de aanpak wordt dan ondermijnd en het kan leiden tot stagnatie. In de praktijk blijkt dat ouders zich in sommige situaties miskend en gefrustreerd voelen. Zij voelen zich vervolgens genoodzaakt om met juridische stappen hun gelijk te krijgen. Ouders hebben veel expertise als het gaat om de omgang met hun kind, dit wordt niet altijd voldoende benut. Er zijn ook situaties waarin er juist te veel op ouders wordt geleund. Die ouders voelen dat zij onvoldoende 'gewoon ouder' kunnen zijn. Om tot een goede samenwerking te komen tussen ouders en professionals, is het van groot belang dat er wederzijds respect is en begrip voor elkaars mogelijkheden en situatie.

Om het beleid op de juiste manier uit te voeren is het van belang om doorlopend een goed gesprek te voeren met alle betrokkenen, ook met de ouders dus. Zij beschikken over veel kennis en expertise op het gebied van passend onderwijs. Want wie weet beter wat er misgaat en wat er beter kan in de uitvoering van passend onderwijs dan ouders die zelf een kind hebben dat extra ondersteuning nodig heeft?

Het is niet alleen van belang dat ouders betrokken worden bij het goed uitvoeren van het beleid, maar ook dat gemeenten en de samenwerkingsverbanden ouders proactief informeren over de mogelijkheden die er zijn op het gebied van passend onderwijs en andere wet- en regelgeving. Daarnaast is het belangrijk dat ouders zelf ondersteuning kunnen krijgen in hun zoektocht naar de juiste zorg en ondersteuning voor hun kind op school. Ouders van kinderen met een beperking die al ervaring hebben met het regelen van zorg en ondersteuning in het onderwijs voor hun kind, kunnen andere ouders goed informeren en kunnen dus essentieel zijn wat betreft kennisdeling.

Op dit moment ervaren ouders met kinderen in het passend onderwijs vaak dat ze alleen zaken voor hun kinderen voor elkaar krijgen als ze enorm hard knokken. Ze zijn afhankelijk van de school, het schoolbestuur, het samenwerkingsverband, soms gek genoeg ook van de inspectie van het onderwijs, het zorgkantoor of de gemeente en worden vaak niet als serieuze gesprekspartner gezien.

Passend onderwijs kan alleen slagen als er samenwerking is tussen onderwijs en jeugdhulp. Daarmee kunnen we immers problemen voorkomen; als er thuis iets aan de hand is of als een leerling niet lekker in zijn vel zit, is het belangrijk om daar snel op in te spelen. Voor een deel is dat de taak van de school, maar de expertise van de jeugdhulpverlening/ jeugdzorg speelt hierbij een cruciale rol. Een schoolmaatschappelijk werker, gezinsgeneralist of verbindingsmedewerker in een school kan in een vroegtijdig stadium contact opnemen met 'thuis' en kan zo stagnatie voorkomen en/ of samen met de school zorgen voor goede begeleiding van de leerling én de thuissituatie."

Wij vragen u de betrokken gemeentes te verzoeken om met een oplossing te komen voor de totale groep in plaats van een beperkte groep. Daarbij is het zaak dat ouders medezeggenschap krijgen over het inzetten van zorg.

Wij vragen de gemeentes om doorzettingsmacht te regelen door in elke gemeente een onafhankelijke persoon aan te stellen die bekostigd wordt vanuit de gemeente en samenwerkingsverbanden. Deze persoon heeft het mandaat alles in het werk te stellen, zodat er een oplossing komt voor de leerling die geen onderwijs volgt of dreigt thuis te komen zitten.

Verbinding van onderwijs en jeugdhulp kan op vele verschillende manieren vorm krijgen. Wanneer partijen er met elkaar over nadenken wat de jeugd in hun gemeente of regio kenmerkt en wat hun gezamenlijke ambities zijn, kan dat leiden tot gemeenschappelijke waarden en een gemeenschappelijke taal om preventief als professionele partners met ouders en kinderen samen op te trekken. Ook kunnen er dan gerichte interventies en programma's worden ingericht voor specifieke doelgroepen.

Maak communicatie met ouders een onderdeel van deskundigheidsbevordering. versterken samenwerking (ervaringsdeskundigen) voorliggend veld, ga dialoog aan, wat is een casus voor het onderwijs, welke rol heeft het onderwijs hierin en wat verwacht de zorgvrager en wanneer 'af te schalen'?

KOERSDOCUMENT JEUGDZORG

In het jaar 2016 is de eerste aanzet gedaan om te komen tot een koersdocument Jeugd Regio Hart van Brabant.

Na vele sessies met diverse organisaties en ouders en jeugdigen kwam men tot een plan bouwstenen Koersdocument.

Vanaf 2018 is men gestart met de uitvoeringsagenda van het Koersdocument Jeugdzorg. Er werd een programmamaker aangesteld en men ging voortvarend van start. Er werden bijeenkomsten belegd met de ambassadeurs en de beleidsmedewerkers.

Tot onze verbazing werd het op eind 2018 erg stil, tot op heden hebben we geen verdere informatie en bijeenkomsten over de stand van zaken Koersdocument Jeugdzorg.

Waar blijft de zorg voor jeugd met een levenslange, levens brede beperking? Veel van deze kinderen kregen voorheen hun zorg en ondersteuning vanuit de AWBZ.

Gezinnen en kinderen werden ondersteund met individuele, groeps- en/of ouderbegeleiding en logeeropvang. In de huidige situatie vallen grote gaten in dit zorgaanbod. De beperkingen die deze kinderen en jongeren hebben gaan niet over. Willen zij kunnen functioneren en participeren, dan moeten zij verzekerd zijn van goede zorg en ondersteuning, levenslang en levens breed. De meldingen zijn ronduit alarmerend en bevestigen dat de Jeugdwet niet werkt voor kinderen met een levenslange, levens brede beperking. Een groot aantal van deze signalen heeft betrekking op het gebrek aan maatwerk, het gebrek aan zeggenschap en het gebrek aan keuzevrijheid.

Erken en zie dat de groep kinderen en jongeren met beperkingen en hun ouders een groep is die levenslange, langdurige zorg nodig heeft. Hier valt niet op te bezuinigen omdat zonder deze zorg en ondersteuning het grote doel van de Jeugdwet, meer meedoen in de samenleving, voor hen nooit zal worden bereikt

Werk beter regionaal samen. Gezinnen worden geconfronteerd met te lange wachtlijsten en wachttijden voor hulp uit de Jeugdwet(deze lopen weer op). Deels is dit terug te voeren op de ontoereikende financiering en inkoop van de noodzakelijke jeugdhulp door gemeenten. Aanbieders zeggen nog niet altijd de hulp te kunnen bieden die nodig is en professionals krijgen te weinig ruimte om te kunnen doen wat nodig is.

Daarnaast zien we dat er weinig wordt gedaan om passende hulp te bieden tijdens de overbruggingsperiode door bijvoorbeeld (intensieve) ambulante begeleiding toe te kennen. Ditzelfde geldt voor passende nazorg waardoor kans op terugval op de loer ligt en er wederom intensieve behandeling nodig is. Vele gezinnen komen hierdoor in een crisissituatie terecht.

Ga uit van wat deze jongere en hun ouders zelf aangeven nodig te hebben. Ouders en jongeren praten te weinig mee bij belangrijke afwegingen die voor hen worden gemaakt. Het gevolg is dat zij vaak noodgedwongen genoeg moeten nemen met niet- passende zorg. Voor de ontbrekende zorg wordt een irreëel beroep gedaan op het eigen netwerk en op de zelfredzaamheid. Hierdoor raakt de benodigde deskundige ondersteuning uit zicht en wordt het eigen netwerk overbelast. Ga na of iedereen het over de vraag en het probleem eens is. Stel samen met ouders en jongeren korte- en lange termijn doelen op. De doelen dienen gericht te zijn op veranderbare factoren in de problematiek, en/of op het versterken van vaardigheden en het vergroten van het sociale netwerk (beschermende factoren). Formuleer dit als concrete en werkbare doelen. Ga een constructieve dialoog aan met ouders en jongeren. Neem een basishouding aan van onvoorwaardelijke positieve waardering, echtheid en empathie.

Wij vragen u de betrokken gemeentes om met een oplossing te komen voor de totale groep in plaats van een beperkte groep. Daarbij is het zaak dat ouders zeggenschap krijgen over het inzetten van zorg, bijvoorbeeld door middel van een persoonsvolgend budget of een ontwikkelbudget waardoor de oplossing ook bruikbaar wordt in het regulier onderwijs. Dit is in lijn met het VN-verdrag Handicap. Als gewerkt wordt met aangewezen zorgverleners vragen wij u, de gemeentes te vragen de inspraak van ouders wettelijk te verankeren. Ook willen we u vragen er op toe te zien dat de gemeentes de oplossingen die worden gekozen, te toetsen bij een brede groep ouders door middel van een uitvraag. Op die manier is er garantie dat alle betrokkenen kunnen aangeven of de oplossingen gedragen worden.

Wij vragen de gemeentes de doorzettingsmacht te regelen door in elke gemeente een onafhankelijke persoon aan te stellen die bekostigd wordt vanuit de Regio Hart van Brabant en het samenwerkingsverband? Deze persoon heeft het mandaat alles in het werk te stellen, zodat er een oplossing komt voor de leerling die geen onderwijs volgt of dreigt thuis te komen te zitten.

TEKORTEN JEUGDZORG.

Namens het Platform Jeugdzorg hebben we een open brief uit laten gaan met vragen en opmerkingen betreffende de tekorten Jeugdzorg en deze mee te nemen in de uitvoering van de Beheersmaatregelen tekorten Jeugdzorg 2020:

- Geef beschikkingen af voor enkele jaren, zodat men de jaarlijkse administratieve rompslomp en de onnodige papierwerk verdwijnt en men de tijd heeft voor de ondersteuning van de jongere en ouders besteed. Sluit meerjarige indicaties/zorgarrangementen af. Zie het actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd'
- Erken en zie dat de groep kinderen en jongeren met beperkingen en hun ouders een groep is die levenslange, langdurige zorg nodig heeft. Hier valt niet op te bezuinigen omdat zonder deze zorg en ondersteuning het grotere doel van de Jeugdwet, meer meedoen in de samenleving, voor hen nooit zal worden bereikt.
- Ook mag de benodigde zorg, ondersteuning of behandeling niet worden weggeduwd in algemene voorzieningen of ongrijpbare arrangementen.
- Het persoonsgebonden budget dient te allen tijde een volwaardige keuzemogelijkheid te zijn voor diegenen die in staat zijn hiermee te werken.
- Geef ouders, die bij de toegang al compleet vastlopen bij de zoektocht naar passende hulp de mogelijkheid om zelf contact te kunnen opnemen met dit team.
- Geef ervaringsdeskundigen een ondersteunende rol binnen de Toegang.
- Luister beter naar jeugdigen en hun ouders en ga uit van wat zij nodig hebben en leer van elkaar. Betreft de ervaringsdeskundigheid van de ouders hierin.
- Ga een constructieve dialoog aan met ouders en jeugdige. Neem een basishouding aan van onvoorwaardelijke positieve waardering, echtheid en empathie.
- Stop met resultaatgericht indiceren. Dit zorgt voor rust bij de ouders en cliënten,

Ga uit van wat deze jeugd en hun ouders zelf aangeven nodig te hebben. Ouders en jeugdigen praten te weinig mee bij belangrijke afwegingen die voor hen worden gemaakt. Het gevolg is dat zij vaak noodgedwongen genoeg moeten nemen met niet-passende zorg. Voor de ontbrekende zorg wordt een irreëel beroep gedaan op het eigen netwerk en op de zelfredzaamheid. Hierdoor raakt de benodigde deskundige ondersteuning uit zicht en wordt het eigen netwerk overbelast.

Wij vragen de gemeenten van de Regio Hart van Brabant ervoor te zorgen dat bij de jeugdhulp de beste expertise bij de toegang zit zodat er een goede triage kan plaatsvinden. Deze laat nu in sommige gemeenten zeer te wensen over. Om tot een deskundige triage en een betere waarborging van de continuïteit van zorg en ondersteuning te komen zullen wijkteammedewerkers en professionals van gespecialiseerde jeugdhulp instellingen meer met elkaar moeten samenwerken.

Door regionaal de dialoog aan te gaan, zijn zij samen beter in staat te doen wat nodig is. Luister beter naar jeugdigen en hun ouders en ga uit van wat zij nodig hebben en leer van elkaar.

HET JAAR 2019.

Als Platform hebben we wederom deelgenomen aan de Dag van Verantwoording Gemeente Tilburg. We hebben als Platform enkele punten onder de aandacht gebracht, te weten

Zorgmeldingen volgens Meldcode:

- Een zorgmelding volgens de Meldcode kan door professionals (scholen, zorginstellingen, zorgverleners) niet anoniem gedaan worden. De gevolgen hiervan zijn groot. Voor een professional kost het doen van een zorgmelding veel tijd (o.a. administratief), ze raken het vertrouwen van de cliënt kwijt (die weet immers dat de professional de zorgmelding gedaan heeft), ze raken klanten kwijt (cliënt wil niets meer met zorgprofessional te maken hebben als die een zorgmelding heeft gedaan en de zorgprofessional wordt bekend als iemand die zorgmeldingen doet), problemen met veiligheid (vanwege agressie van cliënt of diens familie gericht op professionals). Dit alles zorgt ervoor dat professionals er nu vaak voor kiezen, om geen zorgmelding te doen vanwege de negatieve gevolgen die een zorgmelding kan hebben.

18-/18+:

- Wordt er bij jongeren vanaf 16 jaar een toekomstplan opgesteld, met de instellingen voor zorg en onderwijs? Wij vernemen van niet!
- De overgang van 18- naar 18+ loopt nog vaak mis: Jongeren worden in de steek gelaten qua zorg, staan soms zelfs op straat. Onderwijs en zorg besteden veel te weinig aandacht aan de overgang 18-/18+. Jongeren weten niet hoe/waar ze de juiste hulp kunnen vinden.
- Hoe is de stand van zaken met betrekking tot het toekomstplan (vanaf 2020), waarin jongeren beter voorbereid zouden moeten zijn bij de overgang 18-/18+? Er zijn veel ideeën, maar er is niets concreets.

Schakelteams:

- Waarom wordt het schakelteam vanuit de WMO ingeschakeld bij een bedrag aan zorg vanaf €600,00 per maand en vanuit de Jeugdwet pas bij een bedrag vanaf €50.000, 00 per arrangement?
- Waarom wordt vanuit de WMO het schakelteam eerder ingeschakeld (bij de intake bij de gemeente) en bij de Jeugdwet pas achteraf (als de indicatie bij de gemeente rond is)?

- Hoe verloopt de samenwerking tussen de schakelteams WMO/Jeugd en de gecertificeerde instellingen? Is er een onderzoek naar gedaan en zijn hiervan resultaten bekend?

Wij hebben vernomen dat deze samenwerking nog lang niet volgens wens verloopt: Arrangementen worden vaak achteraf aangepast (er wordt zorg afgeschaald), qua tijd en financiën kost de samenwerking met de schakelteams de G.I. veel geld.

Jeugdhulp:

- Jeugdhulp 1 op 1, waarbij een cliënt binnen 24 uur een ambulante hulpverlener zou moeten kunnen kiezen, is gestopt/wegbezuinigd.
Waar is de keuze mogelijkheid van de jongere gebleven?
- Er wordt geen maatwerk meer geleverd. (pilot Lefgozers)
- Er zijn nog steeds lange wachtlijsten binnen de Jeugdzorg
- Problematiek Jeugdwet/WMO naar WLZ.

Verder hebben als Platform in het jaar 2019 enkele ontmoetingen gehad met organisaties , raadsleden en de Sociale Raad Tilburg.

Tevens waren we aanwezig bij verschillende bijeenkomsten die betrekking hadden op de problematiek algemeen binnen de jeugdzorg in de Regio Hart van Brabant.

Verder hebben we contact gezocht met het LOC netwerk jeugd en Ouders en Jeugdzorg.

Slotwoord.

We denken vaak dat de oplossing buiten onszelf ligt, maar daarmee verdwijnen de knelpunten die we signaleren niet. Integendeel: het belemmert het vinden van mogelijkheden en het maakt ons afwachtend en gefrustreerd.

Gelukkig kunnen we meer dan we denken: of we nu indicatiesteller, wijkteammede werker, zorgverlener, cliëntondersteuner of zorg in koper zijn: wij kunnen het verschil maken. We hoeven ons namelijk niet vast te houden aan onze rol en de begrenzing daarvan en kunnen zo flexibeler worden in de manier waarop wij denken.

Door buiten de kaders te denken en beter te luisteren naar wat onze cliënten en hun naasten zeggen, kunnen we beter zien wat er nodig is en dan van daaruit handelen en niet vanuit onze taak en mandaat en vanuit elke afzonderlijke wet. Dan kunnen we bijvoorbeeld denken:

- Deze persoon valt niet onder de WLZ (waar ik de zorg voor inkoop/de indicatie voor stel/cliëntondersteuner voor ben), maar laat ik wel contact opnemen met de gemeente om te zorgen dat deze cliënt daar goed terecht komt en de zorg of voorzieningen krijgt die nodig zijn;
- Laat ik niet alleen kijken naar de kosten, maar naar waar deze persoon nu het meeste bij is gebaat. Voorbeeld: Een vaste woonplek is nu meer helpend en ondersteunend dan de behandeling;
- Deze cliënt heeft behoefte aan rust en structuur. Hoe kan ik dat binnen onze organisatie gaan regelen?
- Wat zijn de triggers voor zijn moeilijk verstaanbare gedrag en hoe kunnen we dat zo veel mogelijk voorkomen? Wat zeggen zijn ouders hierover?
- Wat zou zij nu het liefste willen?

Wij hopen dat u met ons de noodzaak en drang voelt om er wat aan te veranderen. Laten we daarbij niet het systeem leidend zijn, maar bij onszelf en de client en naasten.

Wie zijn wij? Het Platform Belangenbehartiging Cliënten Jeugdzorg Regio Hart van Brabant, hierna het Platform, is het samenwerkingsverband van de cliëntenraden/ervaringsdeskundigen en andere georganiseerde belangenbehartigers zoals de landelijke oudervereniging Balans, dat zich volledig of voor een belangrijk deel richt, op de verbetering van kwaliteit en inrichting van de jeugdzorg in de regio Midden-Brabant.

Het Platform stelt zich ten doel om, als gesprekspartner van de gemeenten in de regio Midden-Brabant, bij te dragen aan de verbetering van de jeugdzorg, in het kader van de transitie/transformatie van de jeugdzorg.

Wij, als Platform zullen ons dan ook blijven inzetten om de cliënt/ouders centraal te krijgen en de inzet van ervaringsdeskundigen te koppelen aan de professionals om zo de juiste zorg op de juiste plaats te krijgen.

Gedeelde besluitvorming, samenwerking en verbinding moeten de nieuwe norm zijn.

Tevens roepen we de diverse cliëntenraden en belangenorganisaties om deel te nemen aan het Platform.

Contact gegevens: sjef.zeebregts@outlook.com

